

Olga Otłowska¹, Mirosław Wachowiak²

Magdalena Śliwka-Kaszyńska¹, Grzegorz Trykowski³

1) Katedra Chemii Organicznej, Politechnika Gdańska

2) Zakład Konserwacji i Restauracji Sztuki Nowoczesnej, UMK Toruń

3) Pracownia Analiz Instrumentalnych, Wydział Chemii, UMK Toruń

Żółte barwniki organiczne w XIX-wiecznych farbach Jana Matejki – identyfikacja substancji barwiących, nośników oraz wypełniaczy

Naturalne barwniki organiczne są komponentami wielu obiektów dziedzictwa kulturowego. Identyfikacja substancji barwiących obecnych w farbach historycznych dostarcza istotnych informacji dla szerokiego grona specjalistów zajmujących się dziełami sztuki. Znajomość składu barwników pomaga nie tylko w określaniu czasu powstania dzieła, czy też jego pochodzenia, ale także w potwierdzeniu autentyczności i w końcu opracowaniu odpowiedniej i efektywnej procedury konserwatorskiej¹. Wiedza dotycząca materiałów malarskich jest niezbędnym narzędziem pracy konserwatora, a poznanie składu chemicznego substancji barwiących pozwala na rozpoznanie rodzaju i źródła barwnika stosowanego przez artystę. Określenie nośnika barwników oraz wypełniaczy zastosowanych w lakach, rozszerza charakterystykę badanej farby, stanowiąc istotną informację natury technologicznej, czasami także wspomagającą datowanie. Znajomość do-

¹ I. Karapanagiotis, E. Minopoulou, L. Valianou, S. Daniilia, Y. Chryssoulakis, *Investigation of the colourants used in icons of the Cretan School of iconography*, „Anal. Chim. Acta” 2009, 647, s. 231–242.